

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

. 16776

Aşağıdaki sorularımın **Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 30/09/2024

Özcan BARTIN
Hakkari Milletvekili

Sayıştay tarafından 2023 yılına ait Bakanlığınıza ilişkin yapılan incelemede; Bakanlık tarafından 252 Binalar Hesabında yer alan bazı tahsisli taşınmazlara ilişkin olarak enflasyon düzeltmesi işleminin yapılmadığı ve bu nedenle mali tablolarda yer alan 252 Binalar Hesabı, 257 Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabı, 570 Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı ile 698 Enflasyon Düzeltmesi Hesabının hatalı sonuçlar verdiğine yer verilmiştir. Kamu idaresi yönetiminde veya kullanımında olan taşınmazların tamamının değerlerinin belirlenmesi, ilgili birimlerle görüşülerek taşınmazların sicil numaralarının oluşturulması ve enflasyon düzeltmesi işleminin şartları olduğu takdirde söz konusu taşınmazlara ilişkin düzeltme işlemlerinin yapılması gerektiği belirtilmiştir. Bakanlığın yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazlara ilişkin olarak hazırlanan Sınırlı Ayni Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formunun taşra teşkilatının yönetiminde veya kullanımında olan taşınmazları kapsamadığı, bu nedenle söz konusu taşınmazların mali tablolarda yer almadığı ve Taşınmaz İcmal Cetvellerinin hazırlanmadığı görülmüştür.

Sanayi ürünlerinin piyasa gözetimi ve denetimi, metroloji ve standardizasyon hizmetleri, ölçü aletleri ve sanayi sicil işlemleri kapsamında Bakanlığın merkez dışındaki birimleri tarafından uygulanan idari para cezalarına ait tahakkuk kayıtlarının tam olarak yapılmadığı, İdarenin elektronik bilgi sisteminde yer alan kayıtlara göre 2023 yılında muhtelif kanunlar kapsamında kesilen idari para cezası tutarı 194.300.032,67 TL, tahsil edilen tutarın ise 65.267.934,40 TL olduğu, buna göre tahsil edilemeyip tahsil edilmek üzere ilgili vergi dairelerine bildirilmesi gereken idari para cezalarının tutarı 129.032.098,27 TL olduğu tespit edilmiştir. Ancak, 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabının borcuna yapılan kayıt tutarının

3.688.997,44 TL olduğu, tahakkuk kayıtları tam olarak yapılmadığından bilançoda yer alan 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı, Bakanlığın faaliyet alacakları hususunda tam bilgi sunmamasına sebep olmuştur. Bakanlığın merkez dışındaki birimleri tarafından verilen idari para cezalarına ilişkin erken ödeme indirimlerinin muhasebe kayıtlarına tam olarak alınmadığı görülmüştür. İdari para cezalarının tahsil edildiklerinde indirimli tutarları ile doğrudan 100 Kasa ve 102 Banka Hesaplarına kaydedildiği, indirim tutarlarının ise 610 İndirim, İade ve İskontolar Hesabında izlenmediği görülmüştür. 2023 yılında %25 indirimli olarak tahsil edilen idari para cezası tutarının 63.120.759,90 TL, erken ödeme sebebiyle indirilen tutarın ise 21.040.253,30 TL olduğu tespit edilmiştir.

Bakanlık tarafından kredilendirilen Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) yapım işlerinin ihale işlem dosyaları ve hakkeşlerinin incelenmesi sonucunda, yapım işlerinde fiyat farkı ödemelerine ilişkin olarak eskalasyon fiyat farkı ve yıl içi fiyat farkı olmak üzere iki ayrı fiyat farkının birlikte uygulandığı ve bunun sonucunda fiyat farkı ödemelerinin Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) oranından çok daha yüksek bir seviyeye ulaşmasına neden olunduğu tespit edilmiştir. Bakanlık tarafından kredilendirilen yapım işlerinde gerçekleşen fiyat farkı oranlarının, Bakanlığın kamu ihale mevzuatına tabi olarak yürüttüğü ihalelerde gerçekleşen fiyat farkı oranlarından ve Yİ-ÜFE değişim oranlarından daha yüksek seviyelerde olduğu yani OSB Yapım işi yüklenicilerine fiyat artışlarından daha yüksek oranda bir fiyat farkı ödendiği ortaya çıkmıştır. Fiyat farkı uygulamasının amacı ise tamamlanması belirli bir süreyi kapsayan işlerde yüklenicinin fiyat değişimlerinden etkilenmemesi ve işin sağlıklı bir şekilde sürdürülmesi için yükleniciye belirli esaslara göre bir fark ödemesi yapılmasıdır. Fiyat farkı ödemelerinin doğal sınırı fiyatlarda gerçekleşen artış oranıdır. Ancak Bakanlık tarafından öngörülen söz konusu fiyat farkı uygulamasının aksine fiyatlarda gerçekleşen artış oranlarından daha yüksek bir oranda fiyat farkı ödenmiştir. Gereğinden fazla ödenen fiyat farkı tutarları, OSB'leri desteklemek için kullanılan düşük faizli kredi tutarlarının yükselmesine, söz konusu krediler ödenegine dayanarak verildiği için Bakanlık bütçe giderlerinin artmasına ve bunun sonucunda desteklenebilecek OSB sayısının azalmasına neden olmuştur.

Söz konusu durum OSB'ler açısından değerlendirildiğinde ise destek mahiyetinde kullanılan kredi tutarlarını olması gerekenden daha fazla yükselterek kredi geri ödemelerinin zorlaşmasına ve söz konusu destek uygulamasının mali bir külfete dönüşmesine neden olacaktır. Kredilendirilen bazı OSB yapım işlerinin yıl içi fiyat farkı formülünde sabit katsayı olan B katsayısının 1,20 olarak belirlendiği (diğer sözleşmelerde 0.90) tespit edilmiş, yıl içi fiyat farkı formülü ile hesaplanan fiyat farkı tutarları, fiyat değişimlerinden bağımsız olarak

%20 oranında artmıştır. 1,20 olarak belirlenen B katsayısı ile hesaplanan yıl içi fiyat farkının eskalasyon fiyat farkı ile beraber uygulandığı düşünüldüğünde toplam fiyat farkı ödemesi çok daha yüksek bir seviyeye çıkmaktadır. Bakanlık tarafından kredilendirilen OSB yapım işi ihalelerinde uygulanan fiyat farkı uygulamasının, kredi tutarlarının gereğinden fazla yükselmesine, bunun sonucunda da Bakanlık ve OSB'ler açısından belirli risklerin oluşmasına neden olunmuş ve fiyat farkı uygulamasının amacına, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılması ilkesine aykırı davranılmıştır.

Ayrıca, Bakanlık bütçesinden karşılanması gereken Bakanlığın elektrik, su, doğalgaz gideri gibi cari giderlerinden, il müdürlüklerinde kullanılan araçlara akaryakıt alımlarından, Bakanlık hizmet birimlerinde kullanılmak üzere muhtelif tüketim mal ve malzemesi alımlarından, Bakanlığın düzenlediği fuar ve organizasyon giderleri gibi mal ve hizmet alım giderlerinden, Bakanlık binasının bakım onarımı gibi harcamaların Döner Sermaye Bütçesinden karşılandığı tespit edilmiş, bu giderlerin Bakanlık bütçesi yerine döner sermaye bütçesinden yapılması, Bakanlığın maddi duran varlıkları için yapılan yatırım harcamalarının izlenememesine, Bakanlığın genel idare esaslarına göre faaliyet yürüttüğü birimlerinde kullanılan taşınırlarının mali tablolarında yer almamasına, Bakanlığın faaliyet sonuçlarının doğru bir şekilde izlenememesine ve İşletme tarafından genel bütçeye aktarılması gereken gelirlerin azalmasına neden olmuştur. Bu usulsüzlükler, Bakanlığın mali tablolarında yanlış sonuçlara yol açmış, kamu kaynaklarının verimli, ekonomik ve etkili kullanılmadığına işaret etmiştir.

Bu bağlamda;

1. 2023 yılı Sayıştay raporunda belirtildiği üzere, Bakanlığınıza ait 252 Binalar Hesabı'nda enflasyon düzeltmesi yapılmamasının gerekçesi nedir? Bakanlığınızın bu yönde alacağı tedbirler nelerdir?
2. Bu hatadan kaynaklı Kamu kaynaklarında herhangi bir kayıp söz konusu mudur? Kayıp söz konusu ise bu meblağ ne kadardır?
3. Taşra teşkilatlarının yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kayıt altına alınmamasının ve mali tablolarında yer almamasının gerekçesi nedir?
4. Kayıt altına alınmayan taşınmazların sayısı ve mali değeri nedir? Bu eksiklikle ilgili ne gibi düzeltmeler planlanmaktadır?

5. 2023 yılı itibarıyla kesilen toplam idari para cezalarının sadece 65.267.934,40 TL'si tahsil edilmiş, geri kalan 129.032.098,27 TL ise tahsil edilememiştir. İdari para cezalarının tahsilatında yaşanan bu ciddi sorunların sebepleri nelerdir?
6. Tahsil edilmeyen ceza tutarlarının tahsili için hangi önlemler alınmıştır? Tahsil edilemeyen bu tutarların, Bakanlığın bütçesine ve faaliyetlerine olan etkisi nedir?
7. İdari para cezalarına ilişkin erken ödeme indirimlerinin muhasebe kayıtlarına tam olarak yansıtılmamasının gerekçesi nedir? Bu eksikliğin Bakanlığın mali tablolarındaki etkisi nedir? Erken ödeme indirimlerine yönelik muhasebe sisteminde hangi hatalar yapılmıştır?
8. 2023 yılı için 21.040.253,30 TL erken ödeme indirimlerinin doğru bir şekilde muhasebeleştirilmemesinin gerekçesi nedir?
9. Bakanlığınızca kredilendirilen OSB yapım işlerinde, iki ayrı fiyat farkı (eskalasyon ve yıl içi fiyat farkı) uygulanarak, yüklenicilere ödenen fiyat farklarının Yİ-ÜFE oranlarından daha yüksek olmasının gerekçesi nedir?
10. Gereğinden fazla ödenen fiyat farklarının tutarı nedir? Bu ödemelerin düzeltilmesi için ne tür adımlar atılmaktadır? Haksız fiyat farkı uygulamasıyla ilgili sorumlular hakkında herhangi bir işlem yapılmış mıdır?
11. Gereğinden fazla ödeme yapılan firma sayısı kaçtır? Bu firmalar hangileridir?
12. OSB yapım işlerinde sabit katsayıların (B katsayısı) yüksek belirlenmesi nedeniyle Bakanlığın uğradığı zarar ne kadardır? Bu usulsüzlüğe ilişkin sorumlular hakkında açılmış bir soruşturma/inceleme var mıdır? Bakanlığınız bu usulsüzlüğün tekrarlanmaması adına hangi düzenlemeleri yapacaktır?
13. Bakanlık bütçesinden karşılanması gereken bazı giderlerin (elektrik, su, doğalgaz, akaryakıt alımları vs.) Döner Sermaye İşletmesi bütçesinden karşılanmasının gerekçesi nedir?
14. Döner sermayeden ödenen bu giderlerin tutarı nedir? Bu yanlış uygulamanın Bakanlık faaliyetlerine ve mali tablolarına etkisi nedir? İlgili yanlışın giderilmesi ve tekrar yaşanmaması için hangi tedbirler alınmıştır?
15. Bakanlık bütçesinden karşılanması gereken bazı giderlerin (elektrik, su, doğalgaz, akaryakıt alımları vs.) Döner Sermaye İşletmesi bütçesinden karşılandı ise ilgili kalemlere harcanması gereken Bakanlık bütçesi nerelere harcanmıştır?

16. Sayıştay raporunda, kamu kaynaklarını etkili, ekonomik ve verimli kullanmadığına dair tespitlerin yer aldığı Bakanlığınız, kamu kaynaklarının verimli kullanılması adına hangi önlemleri almayı planlamaktadır?
17. Bu denetim sürecinde ortaya çıkan eksikliklerin giderilmesi ve gelecekte benzer hataların yaşanmaması adına Bakanlık olarak hangi yapısal ve idari düzenlemeler yapılmaktadır?
18. Bakanlığınızca tasarruf tedbirleri kapsamında yürütülen çalışmalar nelerdir?